

preganjali, lovili in igrali. Napravil sem nekaj dokumentarnih posnetkov in po približno petih minutah kroženja so krogarji v manjših skupinah, parih oziroma posamič odleteli proti severu (slika 23). Na območju Snežniške planote sem že večkrat opazoval jate neteritorialnih krogarjev (običajno do 30 ptic). V večjem številu sem jih zabeležil predvsem na krmiščih za zveri in na visokokraških pašnikih na Volovji rebri, kjer zaradi neprimerne zaščite ovac pogosto prihaja do napadov volkov *Canis lupus* na domače živali in s tem do razpoložljive mrhovine. Glede na meni dostopne podatke gre v tem primeru za največjo doslej zabeleženo jato krogarjev v Sloveniji. Po objavljenih virih so bile do sedaj največje jate krogarjev pri nas zabeležene na deponijah odpadkov (do 170 osebkov; GROŠELJ 1991, SOVINČ 1994, TOME *et al.* 2008) in na Pokojiški planoti (do 124 osebkov; KROFEL 2010). Iz tujine RATCLIFFE (1997) sicer navaja opažanja o še večjih jatah, več sto osebkov, ki so se združevali ob lokalno povečanih količinah hrane (npr. smeteh in naplavljenih truplih kitov). Pri svojem opažanju sicer nisem zasledil kakšnega večjega vira hrane, vendar je možno, da so se krogarji v bližini zbrali zaradi hrane, jata pa je nato skupaj odletela do mesta, kjer sem jih opazoval. Opažanje velike jate na Snežniški planoti je zanimivo tudi zaradi datuma, saj so po literaturnih podatkih za obdobje gnezdenja značilna predvsem opažanja krogarjev v parih oziroma manjših skupinah (RATCLIFFE 1997). Večjo jato krogarjev sem v aprilu sicer opazoval že tudi na Menišiji (KROFEL 2010).

Miha Krofel, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Večna pot 83, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: miha.krofel@gmail.com

Slika 23 / Figure 23: Krogar / Raven *Corvus corax*, Gomance, Snežniška planota, 13.4.2011 (foto: M. Krofel)

HRVAŠKA / CROATIA

SREDOZEMSKI VIHARNIK *Puffinus yelkouan*
Yelkouan Shearwater – one individual observed on 22 Apr 2012 from the Venice–Igoumenitsa ferry (no coasts visible), somewhere off Istria, Northern Adriatic; the species is rare for such an early time of the year along the entire Eastern Adriatic, with most records so far north made in the July–December period. Other species recorded at high sea include 1 Black-throated Loon *Gavia arctica*, 14 Shags *Phalacrocorax aristotelis*, 3 Velvet Scoters *Melanitta fusca*, 3 Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus*, one Lesser Black-backed Gull *L. fuscus graellsii* and 2 Common Terns *Sterna hirundo*.

Po izplutju trajekta, s katerim smo potovali iz Benetk (Italija) proti Igoumenitsi (Grčija), sem dne 22.4.2011 spremljal ptice na odprtem morju. Po dobri uri plovbe smo bili še vedno nekje v severnem Jadranu, v višini Istre (obala ni bila vidna). Tam sem v bližini trajekta opazil srednje veliko temno ptico, ki je jadrjala tik nad morjem. S pomočjo daljnogleda sem jo določil za sredozemskega viharnika. Slednji je vzdolž celotnega vzhodnega dela Jadrana v tem času redek, saj se začne v nekoliko večjem številu pojavljati šele od meseca maja naprej, pa še takrat predvsem v Kvarnerskem zalivu. Više proti severu je številčnejši šele med julijem in decembrom (STIPČEVIĆ & LUKAČ 2001). Kmalu za viharnikom sem v smeri proti Tržaškemu zalivu videl leteti še tri odrasle črnoglave galebe *Larus melanocephalus*. Slabe tri ure po izplutju pa sem sredi morja videl še rjavega galeba *Larus fuscus graellsii*, dve navadni čigri *Sterna hirundo*, ki sta sedeli na plavajočem deblu, enega polarnega slapnika *Gavia arctica* v poletnem perju, tri beloliske *Melanitta fusca* in 20 večjih galebov, ki so se v strnjeni jati selili proti SZ. Skupaj sem naštel tudi 14 vranjekov *Phalacrocorax aristotelis*.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

KRAVJA ČAPLJA *Bubulcus ibis*

Cattle Egret – single individuals observed on 28 Jul 2005 (D. Tome) and 20 Aug 2008 (D. Bordjan & M. Krofel) at Kolansko blato, Pag Island (UTM VK92, N Dalmatia); a rare species in Croatia with only a single previous records from its coastal region (1960s) and this island (2002) published to date

Dne 20.8.2008 sva se z M. Kroflom odpravila fotografirat ptice na Kolansko blato. Skrila sva se v opazovalnico, ki stoji na njegovem JZ delu, ter od tam opazovala in fotografirala ptice na blatnem polju. Čez nekaj časa sva zagledala tri male

bele čaplje *Egretta garzetta*, ki so iz trstičja preletele vodno površino na najino stran. Pristale so na skalah in si takoj pričele urejati perje. Za njimi je priletel še en osebek. Ker je bil precej oddaljen in sva male bele čaplje že fotografirala, ga nisva spremljala preveč pozorno. Kljub vsemu sva se zazrla proti njemu in kmalu spoznala najino zmoto. Čaplja je bila podobno velika, vendar je imela svetle noge, ki se niso končale z rumenimi stopali, ter kratek rumen kljun. Ugotovila sva, da opazujeva kravjo čapljo, ki na najino žalost ni pristala med omenjenimi malimi beli čapljami, pač pa nekaj deset metrov dlje in s tem izgnila izpred najinih pogledov. Pred opisanim opazovanjem je na istem mestu 28.7.2005 kravjo čapljo opazoval tudi D. Tome. Kljub migotajočemu poletnemu zraku je takrat dobro videl njen rumeni kljun in enotno obarvane noge. Zaradi tega ni bilo moč zanesljivo potrditi domneve, da je opazovani osebek imel na desni nogi moder obroček (slika 24). S takšnimi obročki sicer označujejo kravje čaplje v Italiji (www.crb-photoguide.com). Prvo opazovanje te vrste na otoku Pagu je bilo dne 4.5.2002, ko je D. Šere v Dinjiških solinah opazoval en osebek (KRALJ 2005). Kravja čaplja je na Hrvaškem redka vrsta (LUKAČ 2007), medtem ko RUCNER (1998) in KRALJ (1997) za Hrvaško obalo omenjata samo en podatek z Vranskega jezera iz 60-ih let. Glede na širjenje njenega areala in povečevanje številčnosti v Evropi (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2004) ter več opazovanj na našem Primorskem v zadnjih letih (BOŽIČ 2008, MOZETIČ 2010) je tudi na mokriščih vzdolž hrvaške obali pričakovati porast števila opazovanj te vrste.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

Dare Šere, Langusova 10, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: sere@pms-lj.si

Slika 24 / Figure 24: Kravja čaplja / Cattle Egret *Bubulcus ibis*, Kolansko blato, otok Pag, 28.7.2005 (foto: D. Tome)

SREDOZEMSKI SOKOL *Falco eleonorae*

Eleonora's Falcon – one 2y and one older individual (possibly adult) observed on 20 Aug 2011 close to the Televrina summit (589 m a.s.l.), Mt Osorščica (Lošinj Island, UTM VK54, Kvarner); breeding season observation, indicating possible nesting in the area

Slika 25 / Figure 25: Sredozemski sokol / Eleonora's Falcon *Falco eleonorae* (2y osebek / individual), Osorščica, otok Lošinj, 20.8.2011 (foto: D. Bordjan)

Dne 20.8.2011 sem se iz kampa Lopari na Lošinju (Kvarner) odpravil skozi Osor na Osorščico. Nekoliko proti jugu od najvišjega vrha Televrine (589 m n.v.) sem v zraku opazil ujedo. Skozi daljnogled sem prepoznal sršenarja *Pernis apivorus*. Med kroženjem ga je napadala manjša ujeda, ki sem jo določil za postovko *Falco tinnunculus*. Čez nekaj minut se ji je pridružil še drug sokol, ki je bil znatno večji in temnejši. Sprva sem ga določil za sokola selca *F peregrinus*, ko pa je priletel bližje, sem na podlagi elegantne, skoraj hudournikove oblike telesa in temnih podperutnih krovcev prepoznal sredozemskega sokola. Nekaj minut sem ga spremljal med patroljiranjem nad grebenom okoli najvišjega vrha, nato pa se mu je pridružil še drugi osebek. Skupaj sta letala med oddajnikom in Televrino. S fotografije enega izmed opazovanih sokolov sem ugotovil, da gre za drugoleten osebek. Podperutne krovce je imel deloma že pregoljene, prav tako tudi nekaj letalnih peres, na prsih in trebuhu pa je bilo vidnih nekaj rjastih peres (slika 25). Drugi opazovani osebek je bil vsekakor starejši, saj je imel že večji del trebuha rjasto obarvan. Ker ga nisem mogel fotografirati, zaradi razdalje pa tudi ne najbolje videti, ne morem reči, ali je bil odrasel ali ne. Čeprav sredozemski sokol gnezdi na nekaterih hrvaških otokih, je dokaj redko opazovana ptica (RUCNER 1998). Opisano opazovanje sicer sodi v gnezditveno sezono vrste, ki je pri sredozemskem sokolu zamaknjena v pozno poletje, kar nakazuje možnost gnezdenja na tem območju.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com